

H O T Ă R Î R E
privind aprobarea Regulilor de conduită a justițiabililor și a altor persoane
în instanța judecătorească

03 iunie 2014
nr. 504/17

mun. Chișinău

Examinind chestiunea privind aprobarea Regulilor de conduită a justițiabililor și a altor persoane în instanța judecătorească, audiind informația domnilor Anatolie Țurcan și Teodor Cârnaț, Consiliul Superior al Magistraturii

C O N S T A T Ă :

Grupul de lucru din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii a elaborat proiectul Regulilor de conduită a justițiabililor și a altor persoane în instanța judecătorească.

Proiectul conține Reguli generale și specifice (conduita persoanelor în sediul instanței judecătorești și anume în sala de ședințe, în direcția/secția evidență și documentare procesuală, arhivă, precum și modalitatea de depunere a cererilor de chemare în judecată, a actelor sau solicitarea unei informații) care trebuie respectate de orice persoană în instanța judecătorească.

Astfel, orice persoană în instanța de judecată, indiferent de scopul aflării în sediu (participanți la un proces de judecată în calitate de parte, reprezentant, inculpat, martor etc.) trebuie să aibă o ținută decentă și o comportare cuviincioasă, să păstreze liniștea și disciplina, să nu poarte arme și/sau alte obiecte ce pot fi folosite ca arme și să se abțină de la orice manifestare care ar putea perturba activitatea instanței.

Consiliul Superior al Magistraturii consideră că adoptarea Regulilor de conduită a justițiabililor și a altor persoane în instanța judecătorească și informarea lor prin afișarea acestora pe panourile informative din incintă, vor conduce la o mai bună desfășurare a proceselor și a altor activități ale instanțelor în raport cu justițiabilii.

În baza celor expuse, Consiliul Superior al Magistraturii conform prevederilor art. 4 și 24 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii,

H O T Ă R Ă Ș T E :

1. A aproba Regulile de conduită a justițiabililor și a altor persoane în instanța judecătorească.

2. A abroga Regulile de conduită a justițiabililor și a altor persoane în instanța judecătorească, aprobate prin Hotărîrea CSM nr. 136/6 din 30 aprilie 2009.

3. Președinții instanțelor judecătorești vor aduce la cunoștință publicului Regulile în cauză prin afișarea acestora pe panourile informative din sediul instanței judecătorești.

4. Prezenta hotărîre se remite pentru executare tuturor instanțelor judecătorești și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte interimar al Consiliului
Superior al Magistraturii

Dumitru Visternicean

REGULI DE CONDUITĂ A JUSTIȚIABILILOR ȘI A ALTOR PERSOANE ÎN INSTANȚA JUDECĂTOREASCĂ

Capitolul I. Dispoziții generale

1. Regulile privind conduita justițiabililor și a altor persoane în instanța judecătorească (Reguli) sunt elaborate în temeiul Legii cu privire la organizarea judecătorească, Legii cu privire la statutul judecătorului, Codului de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225-XV din 30.05.2003, Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14.03.2003, Regulamentelor CSM, precum și a altor acte normative în vigoare.

2. Prezentul regulament include reguli generale de conduită în instanță, aplicabile atât persoanelor care apar ca părți sau participanți în proces (justițiabili), cât și altor persoane aflate în ședința de judecată sau în incinta instanței, interesate de desfășurarea procedurilor judiciare sau de activitatea extrajudiciară a instanței de judecată.

3. Prezentul Regulament urmează a fi aplicat împreună cu alte regulamente adoptate de Consiliul Superior al Magistraturii care reglementează conduita în instanțele judecătorești, inclusiv Regulamentul cu privire la serviciul de informare publică și relații cu mass-media (aprobat prin hotărârea CSM nr. 740/31 din 15.10.2013), Regulamentul-model de ordine internă al judecătoriilor și curților de apel (aprobat prin hotărârea CSM nr. 503/17 din 03 iunie 2014).

Capitolul II. Reguli generale de conduită

4. În incinta instanței judecătorești fiecare justițiabil și oricare altă persoană este obligată:

- a) să aibă o ținută decentă și o comportare cuviincioasă;
- b) să păstreze ordinea și disciplina;
- c) să se abțină de la orice manifestare care ar putea perturba activitatea instanței;
- d) să respecte prevederile legale și de ordin normativ care reglementează activitatea instanței judecătorești;
- e) să respecte interdicția de intrare în incinta instanței judecătorești cu arme, obiecte sau substanțe care pot crea pericol pentru viața și sănătatea persoanei sau pentru ordinea publică, cu excepția persoanelor care sunt obligate să poarte armă din oficiu, în vederea îndeplinirii serviciului față de instanță;
- f) să se conformeze dispozițiilor persoanelor delegate sau împuternicite de a executa diverse atribuții;

g) să respecte instrucțiunile afișate pe ușile sălilor de judecată și ale altor încăperi.

5. Este interzisă comunicarea participanților la proces cu judecătorul, dacă o astfel de comunicare este legată de dosarul aflat în procedură și comunicarea are loc în alt mod decât cel prevăzut de regulile de procedură.

Capitolul III. Depunerea și solicitarea documentelor din instanța de judecată

6. Cererile de chemare în judecată, orice alt tip de cereri și acte în legătură cu dosarele aflate pe rolul instanței judecătorești, se depun la direcția/secția evidență și documentare procesuală din instanța judecătorească respectivă. În aceeași direcție/secție pot fi solicitate în scris copiile hotărârilor, sentințelor, deciziilor și a altor documente procesuale.

7. Cererile pot fi depuse sau informația poate fi solicitată personal, în cadrul orarului de lucru al direcției / secției evidență și documentare procesuală, afișat în instanță sau prin poștă. Adresa tuturor instanțelor judecătorești sunt indicate pe pagina web a instanțelor judecătorești din Republica Moldova.

8. Actele procesuale se depun conform prevederilor actelor normative care reglementează modalitatea de depunere a acestora.

9. La depunerea unui act sau solicitarea oricărei informații din instanța de judecată, persoana urmează să prezinte un act de identitate sau alt act prin care persoana este împuternicită să depună cereri sau să solicite/ să depună alte informații.

10. Este interzisă scoaterea din incinta instanței a dosarelor, sublinierea sau de a face alte mențiuni în dosar, sustragerea filelor sau deteriorarea acestora.

11. Informații cu privire la dosarele examinate de instanța de judecată, inclusiv accesul la dosarele examinate și primirea copiilor de pe hotărâri, decizii și alte documente procesuale, pot fi obținute de la arhiva instanței de judecată, sau după caz la direcția/secția evidență și documentare procesuală din instanța judecătorească.

12. Informația cu privire la dosarele din arhiva instanței de judecată poate fi obținută cu respectarea următoarelor reguli generale:

a) Prezentarea unui act de identitate;

b) Solicitarea informației prin cerere scrisă;

c) Respectarea programului de lucru al arhivei, afișat în instanța de judecată;

d) Accesul la dosarele privind cauzele care au fost judecate în ședință secretă este permis doar participanților pe dosarul respectiv, avocatului sau reprezentantul unei părți;

e) Fotocopiarea actelor din dosar de către terțele persoane, care nu sunt participanți în procesul respectiv, poate fi efectuată doar cu acordul președintelui instanței judecătorești sau altei persoane împuternicite și în prezența unui reprezentant al arhivei.

Capitolul IV. Ședința de judecată

13. Pentru o mai bună desfășurare a ședinței de judecată, persoanele interesate să asiste la ședința de judecată urmează să consulte din timp listele ședințelor publicate pe pagina web a instanțelor judecătorești, sau afișate pe panourile informative din incintă, pentru a afla numărul de ordine al cauzei și sala unde va avea loc ședința de judecată.

14. Conduita în sala de judecată presupune:

- a) prezentarea la cerere a buletinului de identitate;
- b) onorarea instanței (*ridicarea în picioare: la momentul intrării și ieșirii completului de judecată, la pronunțarea hotărârii judecătorești*);
- c) adresarea față de instanță stînd în picioare și cu utilizarea formulei de adresare „Onorată instanță”;
- d) evitarea discuțiilor conflictuale, pe parcursul ședințelor judiciare, precum și adresarea către participanții la proces doar prin intermediul instanței;
- e) păstrarea ordinii și disciplinei, abținerea de la orice manifestare care are putea perturba activitatea instanței;
- f) păstrarea liniștii în sala de judecată pe tot parcursul ședinței de judecată;
- g) deconectarea sau stabilirea regimului silențios telefonului mobil la intrarea în sală sau a oricărui dispozitiv electronic care poate perturba procedurile judiciare;
- h) fotografierea sau înregistrarea video/audio a ședințelor de judecată doar cu acordul prealabil al președintelui ședinței;
- i) răspunderea politicoasă la întrebările adresate în timpul ședințelor;
- j) apropierea de masa judecătorului doar cu permisiunea acestuia;
- k) adresarea către participanții la proces doar prin intermediul instanței.

15. În cazul în care persoana încalcă normele prevăzute de prezentul regulament, judecătorul sau angajații instanței judecătorești avertizează persoana și recomandă comportamentul potrivit. În cazul neconformării persoanei cu recomandarea primită, acesteia îi poate fi interzis accesul în instanța sau sala de judecată, ori poate fi îndepărtată din instanță sau sala de judecată.